

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 212/2012-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júla 2012 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka v konaní o sťažnosti obchodnej spoločnosti S., a. s., B., zastúpenej spoločnosťou A., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. P. V., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 53 Er 147/2010-117 z 13. januára 2012 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava II uznesením č. k. 53 Er 147/2010-117 z 13. januára 2012 p o r u š i l základné právo obchodnej spoločnosti S., a. s., na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 53 Er 147/2010-117 z 13. januára 2012 z r u š u j e a v e c v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Obchodnej spoločnosti S., a. s., p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 323,40 € (slovom trisťdvadsaťtri eur a štyridsať centov), ktorú je p o v i n n ý vyplatiť Okresný súd Bratislava II na účet spoločnosti A., s. r. o., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. marca 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti S., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej spoločnosťou A., s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. P. V., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 53 Er 147/2010-117 z 13. januára 2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“).

2. Uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 212/2012-15 z 9. mája 2012 bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie.

3. Z obsahu sťažnosti a z pripojených listín vyplynulo:

Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Obdo/36/2009-677 zo 16. decembra 2009 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“) bola sťažovateľka zaviazaná zaplatiť žalobcovi T., spol. s r. o., úrok z omeškania vo výške 17,6 % ročne zo sumy 1 493 726,34 € od 2. februára 2000 až do zaplatenia a zo sumy 429 702,09 € od 29. januára 2000 až do zaplatenia. Rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 5. februára 2010 a vykonateľnosť 8. februára 2010.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza: «Na základe Rozsudku ako exekučného titulu začal žalobca ako oprávnený proti žalovanému ako povinnému exekučné konanie návrhom na vykonanie exekúcie zo dňa 9. 2. 2010, a to na Exekútorskom úrade Banská Bystrica, u súdnej exekútorky JUDr. E. N., so sídlom B., pod sp. zn. EX 28/10. Povinný uhradil vymáhanú pohľadávku oprávneného podľa Rozsudku dňa 10. 2. 2010 v celom rozsahu.

Upovedomením o začatí exekúcie zo dňa 10. 3. 2010, EX 28/10, vyzvala súdna exekútorka povinného, aby jej uhradil trovy exekúcie, ktoré predstavujú sumu 39.632,14- EUR v prípade ich uhradenia do 14 dní odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie a v prípade ich neuhradenia v uvedenej lehote môžu dosiahnuť sumu 40.690,76- EUR.

Dňa 15. 3. 2010 podal povinný Námietky proti trovám exekúcie (ďalej aj ako „Námietky proti trovám“)... v Námietskach... namietal najmä nepreskúmateľnosť vyčíslených trov exekúcie, poukázal na skutočnosť, že vymáhaná pohľadávka podľa Rozsudku bola uhradená pred vydaním poverenia súdnej exekútorke a najmä na skutočnosť, že suma predbežných trov exekúcie bola vyčíslená v rozpore s platnými právnymi predpismi... poukázal... na skutočnosť, že vzhľadom na dobrovoľné splnenie dlhu deň po začatí exekučného konania mala byť maximálna suma odmeny exekútora znížená minimálne v zmysle ustanovenia § 5 ods. 2 vyhlášky MS SR č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v platnom znení (ďalej aj ako „Vyhláška“).

Dňa 24. 3. 2010 podal povinný tiež Námietky povinného proti exekúcii (ďalej aj ako „Námietky“), kde namietal viaceré dôvody, pre ktoré je predmetná exekúcia neprípustná... dôvody... doplnil v Doplnení námietok proti exekúcií zo dňa 26. 3. 2010...

Uznesením Okresného súdu Bratislava II zo dňa 25. 5. 2010, sp. zn. 53Er 147/2010-86, EX 28/10, bolo Námietkam povinného vyhovené v celom rozsahu a toto uznesenie bolo po odvolaní oprávneného potvrdené uznesením Krajského súdu Bratislava zo dňa 5. 4. 2011, sp. zn. 19CoE/399/2010-105. Krajský súd Bratislava vo svojom potvrdzujúcom uznesení konštatoval, že povinný uhradil pohľadávku dňa 10. 2. 2010, teda deň po začatí exekučného konania. Preto bol návrh na vykonanie exekúcie podaný dôvodne, a povinný musí znášať trovy konania a trovy exekúcie. Odvolací súd ale zároveň upozornil súd prvého stupňa, že bude musieť pri svojom rozhodovaní o trovách exekúcie vziať do úvahy skutočnosť, že povinný uhradil vymáhanú pohľadávku oprávnenému deň po začatí

exekučného konania a pred tým, ako sa súdny exekútor obrátil na súd so žiadosťou na udelenie poverenia a pred tým, ako bol súdom poverený na vykonanie exekúcie a mohol začať vykonávať exekučnú činnosť smerujúcu k vymoženiu pohľadávky oprávneného...

Uznesením Okresného súdu Bratislava II zo dňa 26. 7. 2011, sp. zn. 53Er/147/2010-109, EX 28/10 súd exekúciu vedenú na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 53Er/147/2010 a u súdneho exekútora JUDr. E. N. pod sp. zn. EX 28/10 zastavil v celom rozsahu (ďalej aj ako „Uznesenie o zastavení exekúcie“). V odôvodnení zastavujúceho uznesenia súd informoval účastníkov, že o náhrade trov exekúcie súd rozhodne osobitným uznesením. Takéto uznesenie však nebolo do dnešného dňa vydané, hoci o jeho vydanie povinný žiadal Žiadosťou o rozhodnutie o náhrade trov exekúcie zo dňa 8. 2. 2012...

Dňa 13. 1. 2012 vydal Okresný súd Bratislava II pod sp. zn. 53Er 147/2010-117 uznesenie, ktorým vyhovel Námietkam proti trovám v časti 1.180,72- EUR a v časti 39.510,04- EUR ich zamietol (ďalej aj ako „Uznesenie“). Uznesenie... nadobudlo právoplatnosť dňa 3. 2. 2012...

Nedatovaným vyjadrením, ktoré bolo doručené SPP, a. s. dňa 27. 2. 2012 súd oznámil, že Uznesenie je konečným rozhodnutím o trovách exekúcie a súd už nebude rozhodovať osobitným uznesením o náhrade trov exekúcie, nakoľko súd zastavil exekúciu po vyhovení námietkam proti exekúcii a s trovami exekúcie sa vysporiadal uznesením č. k. 53 Er/147/2010-117, ktorým rozhodol o námietkach proti trovám exekúcie.»

Sťažovateľka poukazuje na to, že «Podľa § 201 ods. 1 Exekučného poriadku, predbežné trovy exekúcie určuje exekútor podľa osobitného predpisu v upovedomení o začatí exekúcie. V rámci predbežných trov exekúcie exekútor vyčísli odmenu najviac v rozsahu ako pri upustení od exekúcie; náhradu výdavkov a náhradu za stratu času vyčísli len v rozsahu ich skutočnej výšky v čase upovedomenia o začatí exekúcie. Zároveň povinného upozorní, že ak dlh nesplní, tak trovy exekúcie môžu byť vyššie, a predbežne vyčísli ich výšku.

Podľa § 4 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. základom na určenie odmeny súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti pri exekúcii na peňažné plnenie je výška vymoženej pohľadávky, ak ďalej nie je stanovené inak. Podľa § 5 ods. 1 a 2 vyhlášky odmena súdneho exekútora je 20 % zo základu na jej určenie, najmenej však 33,19 EUR a najviac 33.193,92

EUR. Ak súdny exekútor upustí od vykonávania exekúcie podľa § 46 ods. 3 Exekučného poriadku, patrí mu 50 % odmeny podľa ods. 1.

Napriek skutočnosti, že Okresný súd Bratislava II v uznesení č. k. 53Er 147/2010-117 zo dňa 13. 1. 2012 predmetné ustanovenia Exekučného poriadku a vyhlášky č. 288/1995 Z. z. cituje... dospel k nesprávnym právnym záverom, resp. vôbec neodôvodňuje, prečo sa uvedenými ustanoveniami dôsledne neriadil.

Okresný súd Bratislava II v odôvodnení predmetného uznesenia len konštatuje, že nakoľko exekútor od vykonania exekúcie neupustil, trovy sú určené v zmysle § 5 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. Uvedené konštatovanie považuje sťažovateľ za hrubý formalizmus, pričom Okresný súd Bratislava II sa vôbec nevysporiadal s viacerými závažnými porušeniami povinností exekútorky JUDr. E. N., ako aj s ostatnými ustanoveniami Exekučného poriadku, ktoré sa na predmetný prípad nepochybne vzťahujú...

opomenul skutočnosť, že exekútorka... mala v upovedomení o začatí exekúcie zo dňa 10. 3. 2010 vyčísliť predbežné trovy exekúcie vo výške 50 % odmeny vypočítanej podľa § 5 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z., a tiež trovy exekúcie v plnej výške, ak by povinný svoj dlh dobrovoľne nesplnil a exekútorka by musela pohľadávku v exekúcii vymáhať... skutočnosť, že exekútorka vyčíslila v upovedomení o začatí exekúcie z 10. 3. 2010 predbežné trovy v plnej výške napriek tej skutočnosti, že jej oprávnený už dňa 15. 2. 2010 oznámil že povinný pohľadávku uhradil, avšak exekútorka z nepochopiteľných dôvodov od exekúcie neupustila a po udelení poverenia dňa 18. 2. 2010 začala exekúciu vykonávať.

Predmetný nedostatok vyčíslenia predbežných trov exekúcie namietal povinný vo svojich námietkach voči trovám exekúcie zo dňa 15. 3. 2010, avšak Okresný súd Bratislava II sa s týmto nedostatkom vôbec nevysporiadal.

Napadnuté uznesenie tiež vôbec nerieši tú skutočnosť, že bolo povinnosťou exekútorky... podľa § 46 ods. 3 Exekučného poriadku upustiť od vykonania exekúcie, vzhľadom na to, že povinný dobrovoľne splnil, čo mu ukladal exekučný titul. Navyše, aj keď súdna exekútorka porušila svoju povinnosť upustiť od vykonania exekúcie a pokračovala v exekúcii aj po splnení povinnosti podľa exekučného titulu povinným, nárok na odmenu v plnom rozsahu podľa §5 ods. 1 vyhlášky jej nemohol vzniknúť.

Podľa § 47 ods. 3 Exekučného poriadku platného a účinného ku dňu 10. 2. 2010: „Ak povinný uhradí pohľadávku po začatí exekučného konania skôr, ako mu uplynie lehota

na podanie námietok, má exekútor nárok na náhradu trov konania vo výške ustanovenej osobitným predpisom v rovnakom rozsahu ako v prípade upustenia od vykonania exekúcie“...

exekučné konanie sa teda začalo 9. 2. 2010. K úhrade pohľadávky došlo zo strany povinného už... 10. 2. 2010, upovedomenie o začatí exekúcie zo dňa 10. 3. 2010 bolo doručené povinnému 12. 3. 2010. K zaplateniu pohľadávky teda došlo po začatí exekučného konania a skôr, ako povinnému uplynula 14-dňová lehota na podanie námietok.

Preto nebolo rozhodujúce, či exekútorka upustila od vykonania exekúcie v zmysle § 46 ods. 3 Exekučného poriadku (napriek tomu, že tak bola povinná urobiť), nakoľko podľa § 47 ods. 3 jej vznikol nárok na náhradu trov exekúcie iba ako v prípade upustenia od exekúcie v rozsahu podľa § 5 ods. 2 vyhlášky č. 288/1995 Z. z.

Napriek tomu, že Okresný súd Bratislava II správne zistil skutkový stav, na tento skutkový stav nesprávne aplikoval právne normy, s porušením povinností súdnej exekútorky sa vôbec nevysporiadal, navyše opomenul záväzný právny názor Krajského súdu Bratislava v uznesení o potvrdení námietok Krajského súdu Bratislava zo dňa 5. 4. 2011, sp zn. 19CoE/399/2010-105. Krajský súd totiž nariadil Okresnému súdu Bratislava II pri rozhodovaní o trovách exekúcie vziať do úvahy skutočnosť, že povinný uhradil vymáhanú pohľadávku oprávnenému deň po začatí exekučného konania a pred tým, ako sa súdny exekútor obrátil na súd so žiadosťou na udelenie poverenia a pred tým, ako bol súdom poverený na vykonanie exekúcie a mohol začať vykonávať exekučnú činnosť smerujúcu k vymoženiu pohľadávky oprávneného.».

Podľa sťažovateľky je uznesenie okresného súdu arbitrárne, nesprávne, porušujúce jej základné právo na spravodlivý súdny proces, na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako aj na spravodlivé rozhodnutie.

Sťažovateľka ďalej uvádza: „... v námietkach voči trovám exekúcie zo dňa 15. 3. 2010 namietal postup súdnej exekútorky pri vyčíslení predbežných trov exekúcie, ktoré v porovnaní s trovami exekúcie v zmysle upovedomenia o začatí exekúcie predstavovali skoro rovnakú sumu (predbežné trovy sumu 39.513,14 EUR s DPH oproti sume 39.632,14 EUR v prípade vymoženia pohľadávky v exekúcii).

Navyše predbežné trovy exekúcie vyčíslila súdna exekútorka v upovedomení o začatí exekúcie zmätočne, keď na prvej strane upovedomenia uvádza sumu predbežných trov exekúcie vrátane DPH 40.690,76 EUR a na druhej strane upovedomenia už uvádza sumu predbežných trov exekúcie vrátane DPH podľa § 201 ods. 1 Exekučného poriadku 39.513,14 EUR.

Súdna exekútorka vyčíslila v Upovedomení o začatí exekúcie trovy exekúcie v rozpore s ustanovením § 201 ods. 1 Exekučného poriadku, keď nevyčíslila odmenu exekútora v rozsahu ako pri upustení od exekúcie, ale jej plnú výšku... je potrebné dodať, že súdna exekútorka... trovy exekúcie žiadnym spôsobom nešpecifikovala vo vzťahu k sume odmeny a jednotlivých náhrad v zmysle ustanovenia § 200 ods. 1 Exekučného poriadku a takáto špecifikácia bola vyčíslená až v Uznesení, aj to neúplne.

Okresný súd Bratislava II. sa s predmetnými nezrovnalosťami vôbec nezaoberal, aj keď ani jedna z predmetných súm vyčíslených ako predbežné trovy exekúcie celkom zjavne nemohla zodpovedať sume vypočítanej podľa § 5 ods. 2 vyhlášky. Navyše Okresný súd Bratislava II konštatoval, že súdna exekútorka vyčíslila v upovedomení o začatí exekúcie predbežné trovy exekúcie vo výške 40.690,76 EUR, čo nezodpovedá skutkovému stavu vzhľadom na dve rozdielne sumy predbežných trov exekúcie vyčíslené v upovedomení o začatí exekúcie...

Povinný takisto v námietkach voči trovám exekúcie namietal ich neprimeranú výšku, a skutočnosť, že vzhľadom na dobrovoľné plnenie povinného pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie by mala byť odmena exekútora znížená v zmysle § 5 ods. 2 Vyhlášky. Odhliadnuc od stručného konštatovania Okresného súdu Bratislava II, že súdna exekútorka neupustila od vykonania exekúcie, sa súd s uvedenou námietkou povinného vôbec nevysporiadal.“

Podľa názoru sťažovateľky uznesením okresného súdu bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pričom toto porušenie spočíva v nedodržaní práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, kvalitu súdu, čo sa týka jeho nestrannosti a nezávislosti, a práva na preskúmanie rozhodnutia súdu na základe riadneho opravného prostriedku.

Podľa sťažovateľky bolo porušené právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia tým, že okresný súd „... nesprávne právne posúdil vec a nevyjadril sa k ani jednej zo zásadných námietok, vznesených sťažovateľom“.

Sťažovateľka sa tiež domnieva, že rozhodnutie okresného súd nie je nestranné a nezávislé, pričom poukazuje na to, že „Základným účelom exekučného konania je síce vymoženie pohľadávky oprávneného pri ktorej nastupuje aj zodpovedajúci postih povinného, ktorý dobrovoľne neplní podľa právoplatného a vykonateľného exekučného titulu, vo forme povinnosti platiť trovy exekúcie, avšak základnou zásadou exekučného konania je aj zásada zákonnosti. Jej dodržanie je v exekučnom konaní nevyhnutné a podľa tejto zásady sa v exekučnom konaní postupuje v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a chránia sa nielen záujmy oprávneného a súdneho exekútora, ale dbá sa aj na ochranu práv a právom chránených záujmov povinného. Priorizovanie záujmov oprávneného a súdneho exekútora v exekučnom konaní nemôže ísť na úkor rešpektovania práv a právom chránených záujmov povinného. Povinnosť nepriorizovať záujem oprávneného a súdneho exekútora má všeobecný súd, ktorý je povinný povinnému poskytnúť súdnu ochranu v zodpovedajúcej kvalite.“.

Právo na preskúmanie súdneho rozhodnutia malo byť porušené podľa sťažovateľky z týchto dôvodov:

«Exekučný poriadok v ust. § 58 ods. 5 priznáva účastníkom exekučného konania možnosť podania odvolania voči výroku o trovách exekučného konania, ktoré je súčasťou uznesenia o zastavení exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku. V zmysle § 50 ods. 4 Exekučného poriadku však nie je prípustné odvolanie voči rozhodnutiu v tom rozsahu, v ktorom boli námietky voči trovám exekúcie zamietnuté. V prípade, keď súd nerozhodol samostatne v uznesení o zastavení exekúcie aj o trovách exekúcie, a rozhodol iba následne o námietkach voči trovám exekúcie, ktorým námietkam z veľkej časti nevyhovel, odňal sťažovateľovi možnosť odvolať sa voči takémuto rozhodnutiu o trovách exekúcie v rozsahu, v akom trovy exekúcie sťažovateľ napádal.

Právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces bolo porušené v exekučnom konaní teda tým, že súd mal v prvom rade rozhodnúť o námietkach voči trovám exekúcie. Voči

rozhodnutiu o odmietnutí námietok voči trovám exekúcie nie je odvolanie prípustné. Následne až mal rozhodnúť o námietkach voči samotnej exekúcii, pričom súčasťou tohto rozhodnutia malo byť aj jeho konečné rozhodnutie o trovách exekúcie.

Vo vzťahu k Uzneseniu je teda potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že toto Uznesenie bolo vydané po právoplatnosti Uznesenia o zastavení exekúcie. Uznesenie o zastavení exekúcie sa stalo právoplatným dňa 15. 8. 2011. Z Uznesenia o zastavení exekúcie jednoznačne vyplýva, že sa ním zastavuje predmetná exekúcia v celom rozsahu. Prípadné čiastočné zastavenie exekúcie síce je možné, ako to vyplýva z ustanovenia § 57 ods. 3 Exekučného poriadku, avšak takéto čiastočné zastavenie exekúcie by muselo byť výslovne uvedené vo výroku Uznesenia o zastavení exekúcie (zhodný právny názor je uvedený aj v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 91/2004, zo dňa 29. 9. 2005).

Vo všeobecnosti, vydanie rozhodnutia v konaní, ktoré bolo pomerne dlhú dobu pred vydaním takéhoto rozhodnutia právoplatne zastavené, predstavuje závažný zásah do právnej istoty účastníkov konania. Navyše v zmysle § 50 ods. 2 Exe. poriadku je súd povinný rozhodnúť o námietkach v lehote 60 dní od ich doručenia. Je pravdou, že Okresný súd Bratislava II v odôvodnení Uznesenia o zastavení exekúcie rozhodol o tom, že o náhrade trov exekúcie rozhodne osobitným uznesením, avšak Uznesenie predstavuje rozhodnutie o námietkach proti trovám, nie však rozhodnutie o náhrade trov exekúcie v zmysle odôvodnenia Uznesenia o zastavení. Uznesenie neprisudzuje žiadnemu z účastníkov konania povinnosť nahradiť trovy exekúcie a proti rozhodnutiu o náhrade trov v prípade zastavenia exekúcie je vždy prípustné odvolanie v zmysle ustanovenia § 58 ods. 5 Exekučného poriadku, čomu však odporuje poučenie o možnosti odvolania uvedené v závere Uznesenia, ktoré plne zodpovedá poučeniu o opravnom prostriedku v prípade rozhodnutia o námietkach.

Okresný súd Bratislava II na základe svojho nedatovaného Vyjadrenia č. k. 53Er 147/2010-123, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 27. 2. 2012, fakticky potvrdil, že v Uznesení zlúčil rozhodnutie o námietkach proti trovám a rozhodnutie o náhrade trov exekúcie. Predmetné rozhodnutia sú ale dve nezlučiteľné rozhodnutia z hľadiska ich účastníkov (účastníkom konania o trovách exekúcie je v zmysle § 37 ods. 1 Exe. poriadku aj exekútor), výroku aj možnosti podať opravný prostriedok. Takýto postup odporuje princípu právnej istoty, nakoľko jedno rozhodnutie nemôže fakticky nahrádzať dve povahovo

a obsahovo úplne odlišné rozhodnutia len na základe „vyjadrenia“ súdu. Predmetný postup Okresného súdu Bratislava II je v rozpore s princípom právneho štátu.

Základným následkom právoplatného zastavenia exekučného konania je, že sa prestanú v takto zastavenom konaní vykonávať úkony na uskutočnenie exekúcie vrátane vydávania ďalších rozhodnutí v zastavenom exekučnom konaní. Vzhľadom na uvedené skutočnosti máme za to, že vydaním Uznesenia bolo porušené právo na spravodlivý proces, ktoré vyplýva z článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako judikoval Ústavný súd SR rozhodnutím II. ÚS 71/97.

Uvedeným nezákonným postupom Okresného súdu Bratislava II, kedy Uznesenie o zastavení exekúcie predchádzalo Uzneseniu č. k. 53Er 147/2010-117 zo dňa 13. 1. 2012, ktorým Okresný súd rozhodol o námietkach voči trovám exekúcie, a ktorým námietkam sťažovateľa nevyhovel, bolo sťažovateľovi odňaté právo podať odvolanie vo veci nezákonne určených trov exekúcie a teda odňaté právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Okresný súd Bratislava II uznesením č. k. 53Er 147/2010-117 zo dňa 13. 1. 2012 porušil právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 141 ods. 1 Ústavy SR.

Ústavný súd zrušuje uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 53Er 147/2010-117 zo dňa 13. 1. 2012 a vec vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

Okresný súd Bratislava II je povinný na účet sťažovateľa uhradiť náhradu trovy konania sťažovateľa do 15 dní od doručenia nálezu.“

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadril okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, a to listom sp. zn. Spr. 2093/2012 z 13. júna 2012, ku ktorému bolo pripojené stanovisko zákonnej sudkyne, a právny zástupca sťažovateľky vyjadrením z 29. júna 2012.

4.1 Predsedníčka okresného súdu uviedla:

„Z obsahu predmetnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namieta správnosť, dôvodnosť, zákonnosť, resp. právne závery rozhodnutia, ktoré bolo vydaného v exekučnom konaní vedenom tunajším súdom pod sp. zn. 53Er/147/2010.

S poukazom na uvedené, ako i ustanovenie § 53 ods. 1 písm. f) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch, z ktorého vyplývajú úlohy predsedu súdu pri dohľade nad dodržiavaním zásad sudcovskej etiky, zásad dôstojnosti a plynulosti súdneho konania mám za to, že mi neprináleží posudzovať postup sudcu v konkrétnom súdnom konaní. Zároveň nie je v kompetencii predsedu súdu rozhodnutia sudcov hodnotiť z hľadiska ich správnosti, zákonnosti, riadneho odôvodnenia, prípadne nerešpektovania právneho názoru odvolacieho súdu a ďalších porušení tak, ako vyplývajú z predmetnej sťažnosti.

Napriek uvedenému bolo v rámci prípravy vyjadrenia k sťažnosti zabezpečené i písomné stanovisko zákonnej sudkyne, ktoré Vám v prílohe zasielam.“

Zákonná sudkyňa vo svojom stanovisku uviedla:

„Sťažnosťou zo dňa 27. 3. 2012 sťažovateľ Slovenský plynárenský priemysel, a. s. namieta porušenie základných práv a slobôd uznesením č. k. 53Er/147/2010-117 zo dňa 13. 1. 2012. Sťažovateľ udáva, že Okresný súd Bratislava II sa v rozhodnutí č. k. 53Er/147/2010-117 nevysporiadal s viacerými porušeniami povinností súdnej exekútorky JUDr. Eleonóry Noskovej.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že súd opomenul, že exekútorka mala vyčísliť predbežné trovy exekúcie vo výške 50 % odmeny vypočítanej podľa § 5 odsek 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z.; súd sa nevysporiadal s nedostatkom vyčíslenia predbežných trov exekúcie exekútorkou; napadnuté uznesenie nerieši tú skutočnosť, že bolo povinnosťou exekútorky upustiť od vykonania exekúcie.

Uznesením zo dňa 13. 1. 2012 č. k. 53Er/147/2010 tunajší súd rozhodol o námietkam povinného (sťažovateľa) proti trovám exekúcie tak, že námietkam v časti 1.180,72 € vyhovel (proti tomuto výroku súd pripustil odvolanie) a v časti 39.510,04 € ich zamietol (proti tomuto výroku nebol prípustný riadny opravný prostriedok). Svoje rozhodnutie súd náležite odôvodnil. Súď vyhodnotil námietky povinného proti trovám exekúcie ako dôvodné v časti hotových výdavkov, nakoľko neboli súdnym exekútorom riadne preukázané.

Podľa § 201 odsek 1 Exekučného poriadku, predbežné trovy exekúcie určuje exekútor podľa osobitného právneho predpisu v upovedomení o začatí exekúcie. V rámci predbežných trov exekúcie exekútor vyčíslil odmenu najviac v rozsahu ako pri upustení od exekúcie; náhradu výdavkov a náhradu za stratu času vyčíslil len v rozsahu ich skutočnej výšky v čase vydania upovedomenia o začatí exekúcie. Zároveň povinného upozornil, že ak dlh nesplní, tak trovy exekúcie môžu byť vyššie, a predbežne vyčíslil ich výšku.

Podľa § 4 odsek 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z., základom na určenie odmeny súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti pri exekúcii na peňažné plnenie je výška vymožennej pohľadávky, ak ďalej nie je ustanovené inak (§ 6, § 14 až 16).

Podľa § 5 odsek 1 a 2 Exekučného poriadku, odmena súdneho exekútora je 20 % zo základu na jej určenie, najmenej však 33,19 eura a najviac 33 193,92 eura. Ak súdny exekútor upustí od vykonávania exekúcie podľa § 46 ods. 3 zákona, patrí mu 50 % z odmeny vypočítanej podľa odseku 1.

Podľa § 36 odsek 1 Exekučného poriadku, exekučné konanie sa začína na návrh.

Súd rozhodol o podaných námietkach sťažovateľa proti trovám exekúcie v súlade so zákonom a vyššie citovanými ustanoveniami. Exekučné konanie sa začína dňom podania návrhu na vykonanie exekúcie. Znamená to, že ak povinný uhradí pohľadávku po začatí exekučného konania, je povinný uhradiť aj trovy exekúcie súdneho exekútora. V danom prípade povinný uhradil pohľadávku oprávneného po začatí exekučného konania. Tým mu vznikla povinnosť uhradiť aj trovy exekúcie, ktoré sú v danom prípade vo výške 50 % z odmeny súdneho exekútora vypočítanej podľa § 4 odsek 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. Nakoľko výška vymáhanej pohľadávky určená v upovedomení o začatí exekúcie bola: 940.347,20 € plus 141,21 € trovy dovolacieho konania, súdny poplatok položky 13a Sadzobníka 16,50 € a trovy právneho zastúpenia v exekučnom konaní 2.760,88 €, spolu: 943.265,79 €. Odmena z tejto sumy podľa § 5 je odmena z tejto sumy 20 %, t. j. 188.653,16 €, pričom v predbežných trovách súdny exekútor vyčíslil odmenu ako 50 % z odmeny 20 % z vymáhanej pohľadávky, t. j. 10 % z vymáhanej pohľadávky 94.326,79 €. Avšak minimálna odmena súdneho exekútora môže byť v zmysle vyhlášky § 5 odsek 1 33.193,92 €. Súdny exekútor k odmene 33.193,92 € prirátal DPH, t. j. 6.306,84 €. Napriek skutočnosti, že súdny exekútor jasne neuviedol, že od vykonanie exekúcie upúšťa z dôvodu úhrady pohľadávky, odmena je vypočítaná tak, akoby došlo k upusteniu od vykonania

exekúcie. Takto vypočítaná odmena je v súlade so zákonnými ustanoveniami. Súd v zmysle § 201 odsek 1 vyzval súdnu exekútorku, aby vyčíslila hotové výdavky, nakoľko nebolo zrejmé, z čoho pozostávajú. Nakoľko súdna exekútorka nepredložila jasnú a zrozumiteľnú špecifikáciu, súd priznal hotové výdavky tak, ako vyplývali z exekučného spisu.

Dňa 26. 7. 2011 súd rozhodnutím č. k. 53Er/147/2010-109 zastavil exekučné konanie po tom, ako bolo námietkam povinného proti exekúcii vyhovené. Zároveň uviedol, že o náhrade trov exekúcie súd rozhodne osobitným uznesením. Dňa 23. 11. 2011 bola súdu doručená urgencia súdneho exekútora, aby súd rozhodol o podaných námietkach proti trovám exekúcie. Súd sa podanými námietkami proti trovám exekúcie zaoberal a rozhodol v súlade so zákonom. Dňa 9. 2. 2012 bola súdu doručená žiadosť súdnej exekútorky o vyjadrenie, nakoľko vznikli nezrovnalosti ohľadom náhrady trov exekúcie. Vyjadrením zo dňa 20. 2. 2012 súd informoval sťažovateľa aj súdneho exekútora o skutočnosti, že konečným rozhodnutím o trovách exekúcie je rozhodnutie o námietkach proti trovám exekúcie, s ktorými sa súd vysporiadal po zastavení exekúcie na vykonanie exekúcie.

Sťažovateľ voči predmetnému rozhodnutiu nepodal riadny a ani mimoriadny opravný prostriedok, hoci bol o možnosti podania riadneho opravného prostriedku poučený. Nakoľko predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, dňa 27. 4. 2012 súdny exekútor vrátil tunajšiemu súdu poverenie na vykonanie exekúcie. V zmysle § 61 Exekučného poriadku, navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené.“

4.3 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom vyjadrení k listu predsedníčky okresného súdu a stanovisku zákonnej sudkyne uviedol:

«a)... nesúhlasíme s tvrdením zákonnej sudkyne, že súd svoje uznesenie č. k. 53Er/147/2010-117 zo dňa 13. 1. 2012 náležite odôvodnil. Odôvodnenie predmetného uznesenia síce obsahuje odkaz na relevantné ustanovenia príslušných právnych predpisov o určení odmeny a náhrady trov súdneho exekútora, avšak týchto sa súd dôsledne nepridržiava a nesprávne ich aplikuje na zistený skutkový stav, pričom túto svoju aplikáciu ani riadne nezdôvodňuje, najmä sa vôbec nevysporiadal s našou námietkou voči priznanej výške odmeny exekútora napriek skutočnosti, že došlo k dobrovoľnej úhrade pohľadávky skôr, ako uplynula lehota na podanie námietok.

Upozorňujeme, že súd v uznesení č. k. 53Er/147/2010-117 priznáva súdnemu exekútorovi odmenu vo výške 20 % vymáhanej istiny limitovanú maximálnou výškou odmeny 33.193,92 EUR bez DPH v zmysle § 5 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. keď konštatuje, že súdny exekútor od vykonania exekúcie neupustil. Toto svoje odôvodnenie však zákonná sudkyňa už spochybňuje v písomnom stanovisku zo dňa 11. 6. 2012, keď uvádza že: „odmena je vypočítaná tak, ako by došlo k upusteniu od vykonania exekúcie“, t. j. vo výške polovice sumy vypočítanej podľa § 5 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z.

Preto trváme na tom, že uznesenie Okresného súdu Bratislava II č. k. 53Er/147/2010-117 zo dňa 13. 1. 2012 je arbitrárne a celkom zjavne nesprávne, porušujúce základné právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako aj na spravodlivé rozhodnutie, ktoré vychádza z platnej hmotnoprávnej normy.

b) Stanovisko zákonnej sudkyne zo dňa 11. 6. 2012 následne tiež objasňuje spôsob výpočtu odmeny súdneho exekútora, ktorý súd použil (čo však bohužiaľ nebolo obsahom odôvodnenia uznesenia 53Er/147/2010-117), avšak musíme konštatovať že tento výpočet je nesprávny.

Súd prvého stupňa vyvodil nesprávny záver, že suma odmeny súdneho exekútora v zmysle § 5 ods. 2 vyhlášky sa určí ako 50 % z odmeny 20 % z vymáhanej pohľadávky, t. j. 10 % zo sumy vymáhanej pohľadávky, najviac však v sume 33.193,92 EUR bez DPH aj v prípade odmeny podľa § 5 ods. 2.

Uvedeným spôsobom výpočtu preto pri výške vymáhanej pohľadávky 943.265,79 EUR by suma odmeny súdneho exekútora bola rovnaká, či už by predstavovala 20 % alebo 10 % z vymáhanej pohľadávky, nakoľko vždy by bola ohraničená stropom 33.193,92 EUR bez DPH. Pri tomto spôsobe výkladu ustanovení § 5 ods. 1 a 2 vyhlášky by v prípade vymáhanej pohľadávky presahujúcej sumu 331.939,20 EUR odmena súdneho exekútora vždy predstavovala 33.193,92 EUR, a to bez ohľadu na to, či exekútor od vykonania exekúcie upustil alebo pohľadávku riadne vymohol v exekúcii.

Ustanovenie § 5 ods. 2 vyhlášky však priznáva exekútorovi odmenu vo výške 50 % zo sumy vypočítanej podľa § 5 ods. 1. Ak teda podľa § 5 ods. 1 z vymáhanej sumy pohľadávky 943.265,79 EUR prináleží odmena v maximálnej výške 33.193,92 EUR bez DPH, polovica tejto sumy v prípade upustenia od exekúcie podľa § 5 ods. 2 musí

predstavovať 16.596,96 EUR bez DPH. Maximálna výška odmeny podľa § 5 ods. 2 vyhlášky je odvodená od maximálnej výšky uvedenej v § 5 ods. 1, a preto maximálna výška odmeny podľa § 5 ods. 2 je vo výške 50 % maximálnej výšky odmeny podľa § 5 ods. 1.

c) Práve nesprávnym postupom Okresného súdu Bratislava II, a teda nevydaním samostatného rozhodnutia o náhrade trov exekúcie, voči ktorému by sťažovateľ bol oprávnený podľa § 58 ods. 5 Exekučného poriadku podať odvolanie, odňal súd sťažovateľovi možnosť konať pred súdom a možnosť podať riadny opravný prostriedok voči rozhodnutiu, ktorým priznal súdnemu exekútorovi odmenu vo výške tak, ako by pohľadávku v plnom rozsahu vymohol (vo výške 20 % z vymáhanej pohľadávky maximálne 33.193,92 EUR bez DPH) a nie vo výške, ktorá mu prináležala pri dobrovoľnej úhrade pohľadávky v lehote na námietky (vo výške 50 % zo sumy 33.193,92 EUR bez DPH, teda v sume 16.596,96 EUR bez DPH).

Naopak postupom, ktorý odporuje princípu právneho štátu – princípu právnej istoty, že súdy budú konať v zmysle zákona, Okresný súd Bratislava II zlučil dve nezlučiteľné rozhodnutia z hľadiska ich účastníkov, výroku aj možnosti podať opravný prostriedok, keď rozhodnutie o námietkach voči trovám exekúcie označil za konečné rozhodnutie vo veci, pričom voči takému rozhodnutiu o námietkach voči trovám bol sťažovateľ oprávnený podať odvolanie len v rozsahu, v akom sa námietkam vyhovuje (§ 50 ods. 4 Exekučného poriadku).

Preto tvrdenie zákonnej sudkyne o možnosti podania riadneho alebo mimoriadneho opravného prostriedku uvedené v jej stanovisku zo dňa 11. 6. 2012 je zavádzajúce, nakoľko sťažovateľ voči predmetnému uzneseniu č. k. 53Er/147/2010-117 síce mal možnosť podať odvolanie, avšak len v rozsahu v ktorom sa námietkam voči trovám vyhovel, avšak týmto odvolaním by nedosiahol nápravu nezákonného zásahu do jeho práv, keďže Okresný súd námietky voči trovám exekúcie v rozsahu neoprávneného nároku exekútora na odmenu vo výške 39.510,04 EUR (33.193,92 EUR + DPH 6.306,84 EUR + hotové výdavky 9,28 EUR) zamietol, a voči tejto časti výroku odvolanie už prípustné nie je.

Taktiež dovolanie voči uzneseniu Okresného súdu Bratislava II, č. k. 53Er 147/2010-117 nie je prípustné, nakoľko ide o rozhodnutie súdu prvého stupňa.

d) Na uvedených porušeníach základných práv a slobôd sťažovateľa nič nemeňte ani fakt, že navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní podľa § 61 Exekučného poriadku neprípustné, práve naopak, svojim nezákonným postupom založil Okresný súd

Bratislava II nezvratný stav, ktorým poškodil majetkové práva sťažovateľa, ktorý na základe nezákonného rozhodnutia bol povinný uhradiť súdному exekútorovi náhradu trov 39.510,94 EUR, pričom v prípade, ak by sa Okresný súd Bratislava II dôsledne pridržiaval ustanovení Exekučného poriadku a vyhlášky č. 288/1995 Z. z., exekútorovi by priznal nanajvýš 19.759,66 EUR (odmenu 16.596,96 + DPH 3.153,42 EUR + hotové výdavky 9,28 EUR). Tým sťažovateľovi spôsobil škodu najmenej 19,751,28 EUR. Doklad o úhrade náhrady trov súdneho exekútora prikladáme v prílohe tohto vyjadrenia.»

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia označených práv.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd zo sťažnosti, k nej priložených príloh a z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 53 Er 147/2010 zistil, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 36/2009

zo 16. decembra 2009, ktorý nadobudol vykonateľnosť 9. februára 2010, bola sťažovateľka povinná zaplatiť obchodnej spoločnosti T., spol. s r. o. (ďalej len „oprávnený“), sumu 940 347,20 € a trovy dovolacieho konania v sume 141,21 €. Sťažovateľka uvedené sumy uhradila oprávnenému 10. februára 2010. Oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie 9. februára 2010 a týmto dňom začalo proti sťažovateľke ako povinnej exekučné konanie.

Súdna exekútorka JUDr. E. N. v upovedomení o začatí exekúcie sp. zn. Ex 28/10 z 10. marca 2010 (ďalej len „upovedomenie o začatí exekúcie“) uviedla: „... na základe

1. vykonateľného exekučného titulu na peňažné plnenie, rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vedeného pod číslom konania 5Obdo/36/2009-677 zo dňa 16. 12. 2009

2. návrhu na vykonanie exekúcie oprávneného T., spol. s r. o... zast.: na základe udelenej plnej moci JUDr. D. V., advokátkou... vedeného pod Ex 28/10 na vymoženie

- kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 940.347,20 €
- trov dovolacieho konania 141,21 €
- súdneho poplatku v zmysle zák. č. 457/2000 Z. z. položka 13e/ 16,50 €
- trov právneho zastúpenia v exekučnom konaní 2.750,88 €

*3. poverenia na vykonanie exekúcie vydaného Okresným súdom Bratislava II vedeného pod číslom 5102 075409 * zo dňa 18. 02. 2010 v exekučnej veci oprávneného T., spol. s r. o... a povinného S., a. s...*

4. predbežné trovy exekúcie vrátane DPH môžu predstavovať v prípade nesplnenia vymáhanej pohľadávky oprávneného s príslušenstvom a trovami exekúcie vrátane DPH do 14 dní odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie sumu vo výške 40,690,76 €

5. a skutočnosti, že povinný po podaní návrhu na vykonanie exekúcie dňa 10. 02. 2010 uhradil priamo oprávnenému sumu vo výške 940.347,20 € a daň 10. 02. 2010 uhradil na účet JUDr. D. V., advokátky, sumu vo výške 141,21 €

Vás

upovedomujem o začatí exekúcie

a o tom, že exekúciu vykonám prikázaním pohľadávky, predajom cenných papierov a predajom podniku.

*Pretože ste nesplnili to, čo Vám ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vedený pod číslom konania 5Obdo/36/2009-677 zo dňa 16. 12. 2009 a na základe návrhu na vykonanie exekúcie a udeleného poverenia Okresného súdu Bratislava II vedeného pod číslom 5102 075409 * sa začalo exekučné konanie*

vyzývam Vás, aby ste po doručení upovedomenia o začatí exekúcie na účet číslo..., vedený v Č., a. s., pobočka B., alebo do rúk súdnej exekútorky uspokojili pohľadávku oprávneného a predbežné trovy exekúcie vrátane DPH, ktoré podľa 201 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení noviel, tvoria ku dňu vydania upovedomenia o začatí exekúcie sumu vo výške 39.513,14 €. Keďže je súdny exekútor po vydaní upovedomenia o začatí exekúcie povinný podľa § 46 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení noviel ďalej konať, trovy exekúcie súvisiace aj s jej ukončením v prípade úhrady pohľadávky a trov exekúcie v lehote 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie tvoria sumu vo výške 39.632,14 €.

Sťažovateľka podala 15. marca 2010 námietky proti trovám exekúcie, v ktorých okrem iného uviedla: «Jednotlivé sumy trov exekúcie uvedené vo vyššie uvedenom upovedomení o začatí exekúcie súdna exekútorka žiadnym spôsobom bližšie nešpecifikovala a preto sú v súčasnosti nepreskúmateľné. Najmä nie je špecifikované, z akých položiek a za aké úkony mali tieto trovy exekúcie vzniknúť. Z týchto dôvodov považujeme vyčíslenie trov uvedených v upovedomení o začatí exekúcie za nezrozumiteľné a zmätočné, a preto nie je možné sa k nim kvalifikovane vyjadriť...

Dávame do pozornosti súdu, že naša spoločnosť ako povinný dobrovoľne uhradila dlh vyplývajúci z vyššie uvedeného exekučného titulu dňa 10. 2. 2010 a súdna exekútorka obdržala poverenie na vykonanie exekúcie až dňa 18. 2. 2010. Vzhľadom na skutočnosť, že naša spoločnosť ako povinný dobrovoľne uhradila dlh vyplývajúci z exekučného titulu ešte pred vydaním poverenia na vykonávanie exekúcie, nie je zrejmé, za aké úkony si súdna exekútorka trovy exekúcie uplatňuje, keďže v zmysle ustanovenia § 36 ods. 2 Exekučného poriadku môže súdny exekútor začať vykonávať exekúciu až udelením poverenia súdu. Nakoľko nám súdna exekútorka napriek nášmu dotazu neoznámila dátum podania návrhu

na začatie exekučného konania, s prihliadnutím na dátum dobrovoľného plnenia dlhu zo strany našej spoločnosti máme za to, že je možné, že k začatiu exekučného konania došlo až po dobrovoľnom plnení zo strany nasej spoločnosti a preto je celé exekučné konanie neopodstatnené a trovy exekúcie vyčíslené súdnou exekútorkou v upovedomení o začatí exekúcie nie je naša spoločnosť povinná uhradiť...

Taktiež namietame nepomer medzi sumou predbežných trov exekúcie v prípade nesplnenia vymáhanej pohľadávky vo výške 40.690,76- Eur s DPH a sumou predbežných trov exekúcie v prísade úhrady pohľadávky a trov exekúcie v lehote 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie vo výške 39.632,14- Eur. Rozdiel medzi predbežnými trovami exekúcie v prípade nesplnenia vymáhanej pohľadávky a nutnosti vykonať exekúciu podľa ustanovení Exekučného poriadku prípadom dobrovoľného splnenia vymáhanej pohľadávky teda predstavuje sumu 1.058,62- Eur, čo je vzhľadom na celkovú výšku predbežných trov exekúcie zanedbateľná suma. Tento minimálny rozdiel v predbežných trovách exekúcie nasvedčuje skutočnosti, že drvivá väčšina exekučných úkonov by mala byť vykonaná do dobrovoľného zaplatenia vymáhanej pohľadávky, čo však odporuje podstate exekučného konania ako aj vyššie uvedenému ustanoveniu § 36 ods. 2 Exekučného poriadku...

Upozorňujeme tiež súd, že sumy predbežných trov exekúcie, tak ako boli vyčíslené v upovedomení o začatí exekúcie, podstatne prevyšujú maximálne sumy odmeny exekútora, ktoré sú uvedené v ustanovení § 5 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v platnom znení (ďalej aj ako „Vyhláška“) Máme za to, že s ohľadom na dobrovoľné splnenie dlhu našou spoločnosťou ešte pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, nemohli predbežné trovy exekúcie ani po započítaní náhrady hotových výdavkov exekútora a náhrady za stratu času narásť na sumy uvedené v upovedomení o začatí exekúcie. Vzhľadom na skutočnosť, že naša spoločnosť dobrovoľne uhradila dlžnú sumu ešte pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, domnievame sa, že sú minimálne dané podmienky na upustenie od vykonania exekúcie a že maximálna suma odmeny exekútora by mala byť znížená v zmysle ustanovenia § 5 ods. 2 Vyhlášky ak vôbec súdnej exekútorky vznikol akýkoľvek nárok na trovy exekučného konania, vzhľadom na splnenie dlhu dobrovoľne mimo exekučného konania.»

O námietkach sťažovateľky proti trovám exekúcie rozhodol okresný súd uznesením, ktoré sťažovateľka napadla sťažnosťou.

Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol: „... Povinný v námietkach proti trovám exekúcie uvádza, že dňa 10. 2. 2010 uhradil dlh dobrovoľne a súdna exekútorka obdržala poverenie na vykonanie exekúcie dňa 18. 2. 2010. Povinný uvádza, že nakoľko uhradil dlh pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, nie je zrejmé, za aké úkony si súdna exekútorka trovy exekúcie uplatňuje. Povinný namieta nepomer medzi sumou predbežných trov vo výške 40.690,76 € a sumou trov v prípade úhrady pohľadávky a trov exekúcie v lehote 14 dní od doručenia upovedomenia.

Súčasťou podaných námietok povinného proti trovám exekúcie bolo aj vyjadrenie súdneho exekútora k týmto podaným námietkam pričom uviedol, že v upovedomení o začatí exekúcie v bode 4 boli stanovené predbežné trovy vo výške 40.690,76 €, a nie konečné trovy. Taktiež boli stanovené predbežné trovy 39.632,14 € v prípade úhrady pohľadávky a trovy exekúcie v lehote 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie, ale zvýšené a vyššie predbežné hotové výdavky. V upovedomení boli stanovené predbežné hotové výdavky 1.190,00 € a sumou 131,38 €, vzhľadom k tomu, že exekútor nemôže určiť konečné hotové výdavky.

Podľa § 201 odsek 1 Exekučného poriadku, predbežné trovy exekúcie určuje exekútor podľa osobitného právneho predpisu v upovedomení o začatí exekúcie. V rámci predbežných trov exekúcie exekútor vyčíslil odmenu najviac v rozsahu ako pri upustení od exekúcie: náhradu výdavkov a náhradu za stratu času vyčíslil len v rozsahu ich skutočnej výšky v čase vydania upovedomenia o začatí exekúcie. Zároveň povinného upozornil, že ak dlh nesplní, tak trovy exekúcie môžu byť vyššie, a predbežne vyčíslil ich výšku.

V zmysle § 201 ods. 2 Ex. por. účastník konania môže vzniesť u exekútora do troch dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti trovám exekúcie. O námietkach rozhoduje súd (§ 45). Proti rozhodnutiu súdu o námietkach proti trovám exekúcie nie je prípustné odvolanie.

Podľa § 4 odsek 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z., základom na určenie odmeny súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti pri exekúcii na peňažné plnenie je výška vyloženej pohľadávky, ak ďalej nie je ustanovené inak (§ 6, § 14 až 16).

Podľa § 5 odsek 1, 2 a 3 vyhlášky č. 288/1995 Z. z., odmena súdneho exekútora je 20 % zo základu na jej určenie, najmenej však 33,19 eura a najviac 33 193,92 eura. Ak súdny exekútor upustí od vykonávania exekúcie podľa § 46 ods. 3 zákona, patrí mu 50 % z odmeny vypočítanej podľa odseku 1. Ustanovenia o náhrade hotových výdavkov a o náhrade za stratu času pri výkone exekučnej činnosti tým nie sú dotknuté.

Podľa § 36 odsek 1 Exekučného poriadku, exekučné konanie sa začína na návrh.

Súd má za to, že exekúcia sa začala oprávnene, nakoľko oprávnený podal návrh na začatie exekúcie dňa 9. 2. 2010. Povinný uhradil pohľadávku oprávneného dňa 10. 2. 2010, teda až po začatí exekúcie. Exekúcia sa tak začala oprávnene, nakoľko do času podania návrhu na vykonanie exekúcie povinný nesplnil svoju povinnosť. Pre začatie exekúcie je relevantný deň doručenia návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, a nie dátum vydania poverenia na vykonanie exekúcie. Už podaním návrhu na vykonanie exekúcie vzniká súdnemu nárok na náhradu trov exekúcie. Čiže neobstojí tvrdenie povinného, že uhradil dlh dobrovoľne ešte pred vydaním poverenia.

Súdny exekútor vyčíslil v upovedomení o začatí exekúcie zo dňa 10. 3. 2010 predbežne trovy exekúcie vo výške 40.690,76 €, pričom pozostávajú z odmeny 33.193,92 €, hotových výdavkov vo výške 1.190,00 € a DPH vo výške 6.306,84 €. Súdny exekútor však súdu nezaslal špecifikáciu hotových výdavkov, ktorú vyčíslil na sumu 1.190,00 € a súdu nie je zrejmé, z akých položiek pozostávajú. Je bežnou praxou, že na výzvu súdu súdny exekútor špecifikujú predbežné trovy exekúcie. Zároveň v zmysle § 201 odsek 1 exekútor vyčíslil náhradu hotových výdavkov a náhradu za stratu času v rozsahu ich skutočnej výšky v čase vydania upovedomenia o začatí exekúcie.

Súd má za to, že nakoľko súdnym exekútorom nedošlo k upusteniu od vykonania exekúcie, trovy sú určené v zmysle § 5 odsek 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z., t. j. 20 % z vymáhanej istiny, najviac 33.193,92 €. Súdnemu exekútorovi patrí odmena 33.193,92 €, nakoľko 20 % z vymáhanej istiny prekračuje zákonný rámec. K tejto odmene patrí súdnemu exekútorovi aj DPH, ktoré je 6.306,84 €.

Nakoľko súdny exekútor nešpecifikoval hotové výdavky do času vydania upovedomenia, súd priznal hotové výdavky tak, ako vyplývajú z exekučného spisu do času vydania upovedomenia o začatí exekúcie. Týmito hotovými výdavkami sú: 5 x 1,30 € poštovné, 5 x 0,08 € obálka a 14 x 0,07 € kancelársky papier, 1,40 € toner, spolu 9,28 €. Súd pri jednotlivých výškach cien za položky vychádzal z cien, za ktoré sú tieto produkty predávané a poskytované.

Podľa § 196 Exekučného poriadku, za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona... zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty.

Nakoľko sa o DPH zvyšuje len odmena, súd nepriznal DPH z hotových výdavkov.

Súd preto vyhovel námietkam povinného proti trovám exekúcie v časti 1.180,72 €, a v časti 39.510,04 € ich zamietol, nakoľko súd určil odmenu predbežných trov exekúcie v zmysle Exekučného poriadku a vyhlášky č. 288/1995 Z. z. na výšku 39 510,04 €.“

Predmetom sťažnosti bolo predovšetkým tvrdenie sťažovateľky, že uznesením okresného súdu došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy najmä tým, že okresný súd svoje uznesenie riadne neodôvodnil, keď nereagoval na jej námietky proti trovám exekúcie, a tým, že výklad hmotnoprávných predpisov podaný okresným súdom je arbitrárny a nemajúci oporu v existujúcom hmotnom práve.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd pripomína, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný

význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

Ústavný súd tiež odkazuje na judikatúru Európskeho súde pre ľudské práva, podľa ktorej právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko*, rozhodnutie z roku 1997). „Právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci.“ (*Ruiz Torija v. Španielsko* rozsudok z roku 1994)

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Z uvedeného vyplýva, že bolo úlohou ústavného súdu podľa špecifických okolností konkrétneho prípadu posúdiť, či absencia odôvodnenia tak, ako na ňu poukazovala sťažovateľka vo svojej sťažnosti, dosahuje takú intenzitu, že ňou bolo zasiahnuté do základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Vo veci sťažovateľky ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou a taktiež judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva konštatuje, že za argument, ktorý bol z hľadiska výsledku rozhodovania okresného súdu o námietkach sťažovateľky proti trovám exekúcie rozhodujúci, je tá časť námietok, v ktorej sťažovateľka poukazuje na to, že „*sumy predbežných trov exekúcie, tak ako boli vyčíslené v upovedomení o začatí exekúcie podstatne prevyšujú maximálne sumy odmeny exekútora, ktoré sú uvedené v ustanovení § 5 ods. 1 vyhlášky... s ohľadom na dobrovoľné splnenie dlhu... ešte pred vydaním poverenia... nemohli predbežné trovy exekúcie... narásť na sumy uvedené v upovedomení o začatí exekúcie... že maximálna suma odmeny exekútora by mala byť ešte znížená v zmysle ustanovenia § 5 ods. 2 Vyhlášky...*“.

Tieto argumenty považuje ústavný súd za podstatné, keďže sa týkali predbežných trov exekúcie, ktoré bola povinná sťažovateľka uhradiť súdnej exekútorke potom, čo okresný súd rozhodol o námietkach sťažovateľky proti trovám exekúcie.

Týmito argumentmi sťažovateľky obsiahnutými v námietkach proti trovám exekúcie sa okresný súd vôbec nezaoberal, a to napriek tomu, že už zo samotného upovedomenia o začatí exekúcie vyplýva, že sťažovateľka uhradila pohľadávku skôr, ako uplynula lehota na podanie námietok.

Jadrom problému je rozdielny právny názor sťažovateľky a okresného súdu na sumu predbežných trov exekúcie v prípade, ak povinný uhradí pohľadávku po začatí exekučného konania skôr, ako mu uplynula lehota na podanie námietok.

Sťažovateľka v sťažnosti poukazuje na to, že súd opomenul skutočnosť, že súdna exekútorka mala vyčíslit' predbežné trovy exekúcie vo výške 50 % odmeny vypočítanej podľa § 5 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 288/1995 Z. z.“) a exekútorka vyčíslila v upovedomení o začatí exekúcie predbežné trovy exekúcie v plnej výške napriek tomu, že jej oprávnený už 15. februára 2010 oznámil, že sťažovateľka pohľadávku, ktorá mala byť predmetom exekúcie, uhradila.

Okresný súd tým, že na tento zásadný právny problém nereagoval, nereagoval na podstatné argumenty uvedené v námietkach sťažovateľky proti trovám exekúcie. Ústavný súd konštatuje, že uznesenie okresného súdu je preto nepresvedčivé, nespĺňa parametre zákonnosti a ústavnosti a minimálne požiadavky, ktoré sú na odôvodnenie súdnych rozhodnutí kladené, a vyvoláva tak účinky nezlučiteľné s obsahom základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu.

V ďalšom konaní bude úlohou okresného súdu vysporiadať sa s relevantnými argumentmi sťažovateľky uvedenými v námietkach proti trovám exekúcie týkajúcimi sa výšky predbežných trov exekúcie.

V tejto súvislosti dáva ústavný súd do pozornosti tieto ustanovenia Exekučného poriadku a vyhlášky č. 288/1995 Z. z., ktoré sú pre určenie výšky predbežných trov exekúcie relevantné:

Podľa § 201 ods. 1 Exekučného poriadku predbežné trovy určuje exekútor podľa osobitného právneho predpisu v upovedomení o začatí exekúcie. V rámci predbežných trov exekúcie exekútor vyčíslí odmenu najviac v rozsahu ako pri upustení od exekúcie.

Podľa § 5 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. odmena súdneho exekútora je 20 % zo základu na jej určenie; najmenej však 33,19 € a najviac 33 193,92 €.

Podľa § 5 ods. 2 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. ak súdny exekútor upustí od vykonávania exekúcie podľa § 43 ods. 3 zákona, patrí mu 50 % z odmeny vypočítanej podľa odseku 1.

Z už citovaných ustanovení vyplýva spôsob výpočtu predbežných trov exekúcie. V prvom rade je potrebné prihliadať na to, že maximálna odmena exekútora je podľa § 5

ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. 33 193,92 €. Následne, ak je odmena podľa § 5 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. určená v maximálnej sume 33 193,92 € , potom odmena podľa § 5 ods. 2 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. je pri upustení od vykonávania exekúcie určená vo výške 50 % zo sumy 33 193,92 €, t. j. 16 596,96 €. Táto suma je potom v zmysle § 201 ods. 1 Exekučného poriadku sumou, ktorú si môže exekútor vyčíslit' ako predbežné trovy exekúcie.

Ústavný súd na záver konštatuje, že vzhľadom na zrušenie uznesenia okresného súdu sa ďalšími námietkami obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

III.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší. Na základe citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde preto ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na nové konanie. Okresný súd bude v danom prípade v súlade s ustanovením § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde viazaný právnym názorom ústavného súdu vyjadreným v tomto náleze.

Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2012 (prevzatie a príprava zastupovania, podanie sťažnosti). Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2012 1/6 z výpočtového základu, čo predstavuje za jeden úkon právnej služby odmenu v sume 127,16 € a 7,63 € režijný paušál, teda spolu za dva úkony 269,58 €, po pripočítaní 20 % dane z pridanej hodnoty spolu 323,40 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou nálezou uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2012